

як правило, вважаються допустимими доказами та оцінюються судом в межах принципу вільної оцінки доказів нарівні з іншими засобами доказування.

Список використаних джерел:

1. The Swedish code of judicial procedure [Electronic resource]. –https://www.government.se/49e41c/contentassets/a1be9e99a5c64d1bb93a96ce5d517e9c/the-swedish-code-of-judicial-procedure-ds-1998_65.pdf
2. Evidence in Civil Law – Sweden, Author: Eric Bylander First published 2015 інтернет посилання <http://www.oapen.org/download/?type=document&docid=620458>
3. Council of Europe: The Use of Electronic Evidence in Civil and Administrative Law Proceedings and its effect on the rules of evidence and modes of proof <https://rm.coe.int/1680700298>

Шкорупєв Дмитро Анатолійович

Суддя Суворовського районного суду м. Одеси, аспірант кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕМЕТА ДОКАЗУВАННЯ ТА КОЛО ДОКАЗІВ У СПРАВАХ ПРО СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ НА ДИТИНУ У НАКАЗНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Щодо визначення предмету доказування взагалі та у справах про стягнення аліментів на дитину, то необхідно зазначити, що у науковій юридичній літературі як правило розглядається дане питання стосовно справ позовного провадження, в якому в повній мірі діє принцип змагальності [1,с.13] та поза увагою залишається визначення предмету доказування та коло доказів у наказному провадженні.

У науці цивільного процесуального права більшість науковців до предмету доказування відносять обставини як матеріально-правового, так і процесуально-правового характеру [2, с. 171]. Така точка зору науковців є повністю виправданою.

Щодо визначення предмета доказування за вимогою про стягнення аліментів на дитини у наказному порядку, то необхідно зазначити, що предмет доказування у наказному провадженні буде різнитися від предмету доказування у інших видів проваджень. При цьому основним критерієм, що

служує засобом для розмежування видів цивільного судочинства, виступає спір про право. Однак, існують певні доктринальні дискусії щодо наявності або відсутності спору у справах наказного провадження. Так, більшість авторів стверджують, що наказне провадження ґрунтується на безспірних фактах [3, с. 219]. Не вдаючись до дискусії, вважаємо за необхідне підтримати дану позицію авторів, та зазначити, що стосовно безспірності даного виду провадження визначено у цивільному процесуальному законодавстві, а саме у ч.3 ст. 19 ЦПК України вказується, що «наказне провадження призначене для розгляду справ за заявами про стягнення грошових сум незначного розміру, щодо яких відсутній спір або про його наявність заявнику невідомо». Якщо відсутній спір про право, то неможливо визнати позов повністю або частково, змінити предмет та підставу позову, пред'явити зустрічний позов, укласти мирову угоду тощо, що в свою чергу впливає і на формування предмета доказування.

Специфікою наказного провадження є те, що заяву про видачу судового наказу суд розглядає в скорочені строки без судового засідання і повідомлення заявника і боржника (ст. 167 ЦПК України). Стаття 161 ЦПК України надає перелік вимог за якими може бути виданий судовий наказ, який носить вичерпний характер. Відповідно до юридичної природи цивільних справ, що розглядаються в наказному провадженні основним засобом доказування є письмові докази (документи), що подаються разом з заявою про видачу судового наказу заявником. Цивільне процесуальне законодавство передбачає правила щодо обов'язку доказування, а саме відповідно до ч. 1 ст.81 ЦПК України кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень. З огляду на процесуальні особливості розгляду справ у наказному провадженні, то необхідно зазначити, що вище наведене правило не застосовується в повній мірі у наказному порядку. Оскільки, заявник у заяві про видачу судового наказу зазначає вимоги і обставини, на яких вони ґрунтуються, перелік доказів, якими заявник обґрунтовує обставини, на яких

ґрунтуються його вимоги та додає до заяви всі необхідні документи (ст.163 ЦПК України). В свою чергу, після видачі судового наказу суд боржнику надсилає копію судового наказу. Одночасно з копією судового наказу боржникові надсилається копія заяви стягувача про видачу судового наказу разом з доданими до неї документами (ст. 169 ЦПК України). З аналізу вище наведених норм вбачається, що обов'язок по доказуванню покладається тільки на заявника.

У зв'язку з цим можна говорити про спрощений характер даного провадження, отже й процедура доказування також спрощена. Необхідно також зазначити, що предмет доказування у справах наказного провадження формується заявником, оскільки докази пред'являються тільки заявником. Щодо визначення поняття предмета доказування у наказному провадженні, то О.О. Грабовська справедливо зазначає, що «...основу предмета доказування у справах наказного провадження складають факти та обставини, які обґрунтовують вимоги заявника і разом із достовірними доказами свідчать про можливість видачі судом судового наказу [4, с.19].

До предмета доказування у справах про стягнення аліментів у наказному провадженні необхідно віднести наступні обставини:

- наявність аліментних зобов'язань;
- знаходження неповнолітньої дитини на утриманні особи, яка пред'явила вимогу про стягнення аліментів а дитину;
- вік дитини;
- наявність обставин, що підтверджують можливість стягнення аліментів в судовому порядку, та підпадає чи справа під перелік вимог, які визначені у ст. 161 ЦПК України.
- відсутність обставин щодо встановлення чи оспорювання батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб (п.4,5 ч.1 ст.161 ЦПК України) тощо.

На підтвердження таких обставин, заявник повинен надати безспірні письмові докази (документи), а саме: свідоцтво про шлюб або свідоцтво/

рішення суду про розірвання шлюбу; свідоцтво про народження дитини на користь якої стягуються аліменти; якщо дитина знаходиться на вихованні у інших осіб, то відповідне рішення про встановлення опіки/ піклування, довідка про розмір заробітної плати щодо особи, яка повинна сплачувати аліменти тощо.

Список використаних джерел:

1. Треушников М.К. Судебные доказательства. М.: ОАО «Издательский дом «Городец», 2004. 272 с.
2. Цивільний процес України : Підручник / За заг. ред. Р.М. Мінченко; ред. І.В. Андронов. 2-е вид., переробл. і доповн. Київ : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2016. 756 с.
3. Цивільний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / [С.С. Бичкова, Ю.В. Білоусов, В.І. Бірюков та ін.] ; за заг. ред. С.С. Бичкової. К. : Атіка, 2008. 840 с.
4. Грабовська О. Специфіка формування предмета доказування в цивільному процесі / Підприємництво, господарство і право. № 3, 2016. С.15-20.

Островська Марія Анатоліївна

*Адвокат, керівник Адвокатського об'єднання «Партнери»,
заступник Голови Комітету по наближенню системи адвокатури України
до європейських правових стандартів НААУ*

ЛИСТУВАННЯ У МЕСЕНДЖЕРІ ЯК ДОКАЗ, БЕЗ ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА КОМУНІКАЦІЙНУ ПРИВАТНІСТЬ

Сучасний світ давно змушує учасників цивільних правовідносин забути про традиційне письмове листування. Не лише в особистому, а й в діловому житті останні десятиріччя використовується електронна пошта, а останні роки більш популярним є повідомлення через програми-месенджери миттєвого обміну інформації, на кшталт ватсап, телеграм, вайбер. Легальний статус електронні докази отримали лише 15 грудня 2017 р. – в день набрання чинності кардинальних змін до процесуальних кодексів України [1]. Тому сьогочасний інформаційний обіг все частіше ставить перед судовою практикою нагальне питання: за яких умов допустимо використовувати електронне листування в якості доказу.